

DECIZIE

23 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecători

Iuliana Oprea, Ala Cobăneanu, Oleg Sternioală, Galina Stratulat

examinând recursul declarat de avocatul Alina Balan, în interesele Societății cu Răspundere Limitată „Privat Trans”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Privat Trans” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „DTA Cargo”, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „Autoprogresiv-Service” cu privire la încasarea datoriei,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de avocatul Alina Balan, în interesele Societății cu Răspundere Limitată „Privat Trans” și menținută hotărârea Judecătoria Botanica, mun. Chișinău din 02 iulie 2015,

c o n s t a t ă :

La 28 august 2014, SRL „Privat Trans” a înaintat instanței de judecată cerere de chemare în judecată împotriva SRL „DTA Cargo” cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii înaintate, SRL „Privat Trans” a indicat că, la 10 iulie 2013, între SSRL „Privat Trans” în calitate de transportator, și SRL „DTA Cargo”, în calitate de client, a fost semnat contractul de prestări servicii de transport nr. 871/13 cu privire la transportarea mărfii, iar potrivit pct. 17 din acest contract, taxa pentru transport a fost stabilită în mărime de 650 EURO.

La fel, societatea reclamantă a indicat că, conform acestui contract, SRL „Privat Trans” a prestat servicii de transport SRL „DTA Cargo”, fapt care se confirmă prin scrisoarea de transport seria CR nr. 0054965, însă, SRL „DTA Cargo” a refuzat semnarea actului de primire-predare a lucrărilor îndeplinite și a facturii fiscale în sumă de 10 875,80 lei.

Susține reclamanta că, urmare a semnării de către părți a unei alte comenzi de transport la 25 martie 2014, SRL „Privat Trans” urma la rândul său să-și execute obligația de plată față de SRL „DTA Cargo”, și astfel datoria s-a micșorat până la suma de 7 641,59 lei.

Afirmă reclamanta că, fiind respectată procedura prealabilă de soluționare a litigiului prin somațiile din 15 mai 2014 și din 20 august 2014, pârâtul a fost înștiințat despre datoria formată, iar în cazul neachitării în termen de 2 zile a datoriei SRL „Privat Trans” și-a rezervat dreptul de a se adresa în instanța de judecată pentru încasarea forțată a sumei.

Astfel, reclamanta susține că, SRL „DTA Cargo” prin faptul că nu și-a executat obligația stabilită prin comanda de transport și înregistrează față de companie o datorie în mărime de 9 097,93 lei, ce este constituită din suma de 7 641,49 lei, datoria formată în urma executării comenzilor de transport, suma de 1 456,34 lei, penalitate.

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 23 aprilie 2015 s-a atras în proces în calitate de intervenient accesoriu SRL „Autoprogresiv-Service”.

Ulterior, pe parcursul judecării litigiului, SRL „Privat Trans” a depus o cerere de majorare a cuantumului pretențiilor acțiunii, solicitând instanței încasarea de la SRL „DTA Cargo” a sumei de 13 865,15 lei, care este constituită din 10 875,80 lei, datoria formată în urma executării comenzii de transport, 1 031,71 lei, dobânda de întârziere potrivit art. 619 Cod civil, 1 957,64 lei, penalitatea de 0,1% potrivit pct. 19 a comenzii; încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 6 117,70 lei, formate din: 3 000 lei, cheltuieli pentru acordarea asistenței juridice, 2 617,20 lei, cheltuieli pentru executarea măsurii de executare, 18,00 lei, cheltuieli pentru expedierea pretențiilor, 36 lei, plata pentru obținerea extrasului de la Camera Înregistrării de Stat, 506,50 lei, cheltuieli de achitare a taxei de stat.

Prin hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 02 iulie 2015, cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „Privat Trans” împotriva SRL „DTA Cargo” cu privire la încasarea datoriei, a fost respinsă.

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 31 iulie 2015, SRL „Privat Trans”, prin intermediul avocatului Alina Balan a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 02 iulie 2015, și a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii contestate cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2016 s-a respins apelul declarat de SRL „Privat Trans” și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 02 iulie 2015

La 20 mai 2016, SRL „Privat Trans” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că, consideră decizia instanței de apel neîntemeiată și ilegală, deoarece la adoptarea acesteia a interpretat în mod eronat legea, a dat o apreciere greșită materialului probator anexat la materialele cauzei, prin ce a emis o hotărâre contradictorie.

Indică recurentul că, instanța își bazează argumentele, invocând prevederile art. 1020, alin. (5) Cod civil, care prevede expres, și fără loc de

interpretări că pentru a beneficia de despăgubiri este nevoie de a fi înaintată o obiecție scrisă către cărauș.

Consideră că, această prevedere legală nu poate fi aplicată în prezenta cauză din motiv că ea impune adresarea în 21 de zile a clientului către cărauș, și nu a căraușului către client. Mai mult ca atât, acest termen urmează a fi respectat doar în cazul când termenul de livrare a fost încălcat.

Sușține recurentul că, la caz sunt aplicabile prevederile art. 1021 alin. (1) Cod civil, care prevede că, termenul de prescripție în raporturile de transport este de un an. Totodată, stabilește că termenul începe să curgă din ziua expirării unui termen de 3 luni de la data încheierii contractului de transport.

Astfel, consideră că, termenul de prescripție de un an de zile începe să curgă din 10 octombrie 2013, cererea de chemare în judecată fiind depusă la 28 august 2014, și deci, termenul de prescripție nu a fost încălcat.

Afirmă că, instanțele de judecată examinând cauza nu au aplicat direct art. 1021 Cod civil, în ceea ce privește termenul de prescripție în cazul adresării căraușului către client, dar a aplicat norma art. 1020 alin. (5) cod civil, ceea ce este greșit.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat la 20 mai 2016, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2016, este depus în termen, în cazul în care copia deciziei a fost expediată în adresa participanților la proces la 14 iunie 2016, conform scrisorii de expediere (f.d. 130).

În conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 02 septembrie 2016, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa SRL „DTA Cargo” și SRL „Autoprogresiv-Service” cererea de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 09 noiembrie 2016, recursul declarat de SRL „Privat Trans”, s-a considerat admisibil și s-a fixat spre examinare într-un complet de 5 judecători pentru examinarea fondului recursului pentru 23 noiembrie 2016.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând în limitele invocate în recurs legalitatea hotărârilor atacate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel cu restituirea pricinii spre rejudecare instanței de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

După cum denotă actele cauzei, înaintând acțiunea în judecată, cu modificările ulterioare, împotriva SRL „DTA Cargo”, SRL „Privat Trans” a solicitat încasarea sumei de 13 865,15 lei, care este constituită din 10 875,80 lei, datoria formată în urma executării comenzii de transport, 1 031,71 lei, dobânda de întârziere potrivit art. 619 Cod civil, 1 957,64 lei, penalitatea de 0,1% potrivit pct. 19 a comenzii; încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 6 117,70 lei, formate din: 3 000 lei, cheltuieli pentru acordarea asistenței juridice, 2 617,20 lei, cheltuieli pentru executarea măsurii de executare, 18,00 lei, cheltuieli pentru expedierea pretențiilor, 36 lei, plata pentru obținerea extrasului de la Camera Înregistrării de Stat, 506,50 lei, cheltuieli de achitare a taxei de stat.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii înaintate de SRL „Privat Trans”, respingând acțiunea ca depusă cu omiterea termenului de adresare.

Judecând apelul declarat de SRL „Privat Trans”, instanța de apel a găsit necesar de a respinge apelul declarat de SRL „Privat Trans” cu menținerea hotărârii Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 02 iulie 2015.

În susținerea soluției date instanța de apel a reținut că în speță, prima instanță a stabilit corect că, pretenția SRL „Privat Trans” a fost înaintată către SRL „DTA Cargo” cu omiterea termenului de 21 zile, deoarece, se constată cu certitudine că, SRL „Privat Trans” a înaintat somații către societatea pârâtă la 15 mai 2014, și respectiv la 20 august 2014, pe când, din actele speței se constată cu certitudine că, marfa livrată de SRL „Privat Trans” a fost pusă la dispoziția SRL „Autoprogresiv-Service” la 19 iulie 2013.

Astfel, instanța de apel a concluzionat că, în situația în care SRL „Privat Trans” a omis termenul de înaintare a pretenției, aceasta duce la pierderea dreptului la acțiune, iar instanțele de judecată nu pot repune părțile în termenul de înaintare a pretenției, or, în așa situația ar fi încălcat în mod inadmisibil principiul securității raporturilor juridice.

Totodată, instanța de apel a respins ca fiind neîntemeiat argumentul apelantului potrivit căruia, prima instanță a aplicat în mod eronat prevederile art. 1020 alin. (5) Cod Civil, dat fiind că, în speță, litigiul urmează a fi judecat anume din această perspectivă, în situația în care SRL „DTA Cargo” nu are calitatea de client.

Instanța de apel a respins și argumentele apelantului precum că, în speță urmează a fi aplicate prevederile art. 1021 Cod Civil, dat fiind că, norma

respectivă reglementează termenul în interiorul căruia urmează a fi depusă acțiunea în instanță, pe când, norma art. 1020 Cod Civil, stabilește termenul în care urmează a fi înaintate pretenții în baza contractului de transport.

Însă, instanța de recurs constată că, deși SRL „Privat Trans” a indicat asupra aplicării eronate a normelor de drept material și procesual, instanța de apel a dat o apreciere critică acestor argumente, și prin interpretarea eronată a dat o apreciere greșită materialului probator în raport cu normele materiale, prin ce a emis o decizie neîntemeiată.

Or, în conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță; instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată, instanța de recurs reține că, contrar acestor prevederi și dispoziții, instanța de apel, judecând apelul, nu a intrat în esența cauzei deduse judecării, pornind de la pretențiile și obiecțiile părților, nu a dat o apreciere justă raportului juridic litigios, aplicând și interpretând greșit normele materiale și procedurale aplicabile speței.

Astfel, instanța de recurs consideră necesar a menționa prevederile art. 1020 alin. (5) Cod civil, care stipulează că, pentru încălcarea termenului de livrare se pot cere despăgubiri doar dacă, în termen de 21 de zile din momentul în care încărcătura a fost pusă la dispoziția destinatarului, este înaintată obiecții scrise către cărauș.

Din conținutul normei precitate, urmează a reține că, destinatarul (expeditorul) va beneficia de despăgubiri pentru prejudicii cauzate de livrarea cu întârziere a încărcăturii, doar în cazul în care va înainta o obiecție scrisă căraușului timp de 21 de zile din momentul când i-a fost pusă la dispoziție încărcătura.

Prin urmare, norma dată poate fi aplicată doar în cazul încălcării termenului de livrare, și nicidecum, în prezentul litigiu, în cazul în care suma solicitată spre încasare nu este formată ca rezultat a încălcării termenului de livrare, ci este formată ca rezultat al neachitării datoriei, astfel, instanța de apel eronat, în speță a aplicat anume prevederile art. 1020 alin. (5) Cod civil, iar ca consecință a emis o hotărâre neîntemeiată.

Or, în speță urma a fi aplicate prevederile art. 1021 alin. (1) și alin. (2), lit. c) Cod civil, care prevede că, termenul de prescripție în raporturile de transport este de un an. Curgerea termenului de prescripție începe în toate celelalte cazuri – în ziua expirării unui termen de 3 luni de la data încheierii contractului de transport.

În contextul celor supra indicate, Colegiul consideră că, atât prima instanță, cât și instanța de apel prin aplicarea eronată a normelor materiale și procesuale, greșit au concluzionat asupra tardivității pretențiilor înaintate de SRL „Privat Trans”, în cazul în care prin prisma art. 1021 Cod civil, termenul de prescripție de un an de zile începe să curgă din 10 octombrie 2013, cererea de chemare în judecată fiind depusă la 28 august 2014, deci, termenul de prescripție nefiind încălcat.

În contextul dat, instanța de recurs reține că cele descrise, incontestabil indică la examinarea superficială a apelului, fără a fi supusă controlului temeinicia și corectitudinea soluției date de prima instanță prin prisma prevederilor legale.

În concluzie și în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, instanța de recurs ține să menționeze că instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse examinării.

De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii.

Sub aspectul celor relatate se constată că, soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, mai mult ca atât, instanțele inferioare nu sau expus asupra fondului cauzei, în cazul în care au respins acțiunea ca înaintată cu omiterea termenului, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate.

Distinct de cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de apel urmează a fi casată cu remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea pricinii, instanța urmează să țină cont de omisiunile indicate în prezenta decizie, să verifice toate circumstanțele ce prezintă importanță pentru soluționarea corectă a litigiului, să aprecieze sub toate aspectele, complet și obiectiv, conform exigențelor art. 130 CPC, probele administrate în dosar și, în dependență de situația stabilită, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de avocatul Alina Balan, în interesele Societății cu Răspundere Limitată „Privat Trans”.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Privat Trans” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „DTA Cargo”, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „Autoprogresiv-Service” cu privire la încasarea datoriei, cu restituirea pricinii pentru rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecători

Iuliana Oprea

Ala Cobăneanu

Oleg Sternioală

Galina Stratulat